

Sygn. akt VIII U 482/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca Sędzia Grażyna Łazowska	

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2022 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy Z. F. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. F. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 26 października 2020 r. **nr** (...)

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od 1 maja 2020 r.
- 2) zasądza od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 482/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 października 2020r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił ubezpieczonemu Z. F. (1) ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ nowo ustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy niż 250%, bo obliczony z lat 1972 – 1991 wyniósł 230,74%.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez przeliczenie emerytury z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej, po uprzednim odtworzeniu wynagrodzeń za okres od 7 września 1967r. do 31 grudnia 1978r. Ubezpieczony złożył także wniosek o zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy złożył także wniosek o zasądzenie od ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. F. (1) urodzony (...) jest uprawniony do emerytury górniczej od 5 listopada 1991r.

Do ustalenia podstawy wymiaru tego świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenia ubezpieczonego z lat 1981 – 1983 (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 17 września 1991r.).

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 320,54% i został ograniczony do 250%.

Decyzją z 27 listopada 2017r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z chorobą zawodową, od 1 czerwca 2017r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto dotychczasową podstawę wymiaru i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru – 320,54%.

W dniu 6 maja 2020r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy emerytalnej przedkładając zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1972 – 1991.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną.

Ubezpieczony w okresie od 7 września 1967r. do 18 listopada 1991r. był zatrudniony w KWK (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach:

- od 7 września 1967r. do 31 stycznia 1968r. – górnik ładowacza pz,
- od 1 lutego 1968r. do 30 września 1971r. – młodszego górnika pz,
- od 1 października 1971r. do 31 sierpnia 1972r. – górnika pz,
- od 1 września 1972r. do 14 lutego 1976r. – nadgórnika oddziału wydobywczego pz,
- od 15 lutego 1976r. do 31 lipca 1982r. – sztygara zmianowego oddziału wydobywczego pz,
- od 1 sierpnia 1982r. do 31 marca 1986r. – sztygara oddziałowego oddziału wydobywczego pz,
- od 1 kwietnia 1986r. do 13 października 1986r. – nadsztygara górniczego pz,
- od 14 października 1986r. do 18 listopada 1991r. – sztygara zmianowego oddziału przygotowawczego pz.

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu ubezpieczeń społecznych, rent i emerytur Z. T., który dokonał odtworzenia zarobków ubezpieczonego za sporne lata zatrudnienia ubezpieczonego w KWK (...) 1967 - 1978 w oparciu

o dane znajdujące się w aktach osobowych oraz obowiązujące przepisy płacowe Sąd ustalił, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego obliczony z najkorzystniejszych 20 lat kalendarzowych, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu świadczenia przekracza 250%, bo wynosi 251,90% (lata 1972-1991). Biegły uwzględnił stawkę zasadniczą, specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy (przeliczenie wg wariantu I).

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego,

akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...), opinii biegłego sądowego Z. T. (k.36 – 75 akt).

Sąd w całości podzielił opinię biegłego sądowego Z. T., gdyż została ona sporządzona w oparciu o fachową i specjalistyczną wiedzę, zgodnie ze zleceniem Sądu, na podstawie całokształtu zgromadzonej w sprawie dokumentacji, w tym zawartej

w aktach osobowych ubezpieczonego, a także przy uwzględnieniu obowiązujących przepisów płacowych. Biegły w sposób czytelny i precyzyjny dokonał obliczeń, wskazując przy tym dokładnie na jakiej podstawie dokonał poszczególnych założeń. W tej sytuacji Sąd uznał

tą opinię za miarodajną w sprawie dodatkowo, gdy nie była kwestionowana przez żadną

ze stron. Z opinii tej wynika, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury górniczej ubezpieczonego z okresu 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia,

w tym z uwzględnieniem okresu przypadającego po przyznaniu świadczenia, przy uwzględnieniu tylko bezwzględnie przysługujących elementów wynagrodzenia takich jak płaca zasadnicza, specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika i deputat węglowy, przekracza 250% i wynosi 251,90% (lata 1972 - 1991).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. F. (2) zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2021r., poz.291).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga,

by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji,

gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może

być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu).

Zdaniem Sądu w toku postępowania sądowego kwestia pobieranego wynagrodzenia musi być udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja dotycząca konkretnego pracownika stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym, a nie np. zeznania świadków, twierdzenia ubezpieczonego, gdy stosunek pracy

ma charakter indywidualny, określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały ustalone między pracodawcą i konkretnym pracownikiem (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lipca 2007r. I UK 36/07, Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 4 czerwca 2014r. III AUa 1136/13).

W niniejszej sprawie Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu ubezpieczeń społecznych, rent i emerytur Z. T. celem ustalenia,

na podstawie akt osobowych i obowiązujących przepisów płacowych, potencjalnego wynagrodzenia ubezpieczonego za lata zatrudnienia w KWK (...) 1967 – 1978,

co do których nie zachowała się dokumentacja płacowa, a następnie wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia według najkorzystniejszego wariantu, przy uwzględnieniu zarobków uzyskanych po przyznaniu prawa do emerytury górniczej.

Z opinii biegłego wynika jednoznacznie, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości emerytury górniczej ubezpieczonego wyliczony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, w tym z okresu przypadającego po przyznaniu prawa

do emerytury górniczej, przekracza 250% i wynosi 251,90%.

Skoro wskaźnik ten przekracza 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo

do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy emerytalnej, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 tejże ustawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej, poczynając od 1 maja 2020r., to jest od miesiąca zgłoszenia wniosku, zgodnie z art.133 ust.1 pkt 1 tejże ustawy.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265).

(-) sędzia Grażyna Łazowska